

»Långt över de nivåer man kan se vid dödliga förgiftningar« 2 000 mikrogram tiopental per gram lårblood

Elisabeth Brandt, åklagare i fallet med den dråpmisstänkta läkaren vid Astrid Lindgrens barnsjukhus, beslutade förra veckan att häva förundersökningssekretessen för utlåtandet ur obduktionsprotokollet. Dödsfallet betecknas där som onaturligt.

Koncentrationen »av tiopental i lårbloodet är kraftigt förhöjd och representerar en nivå omkring 1 000 gånger mer än vad man ser vid ordinär användning av preparatet och ligger långt över de nivåer som man kan se vid dödliga förgiftningar ... koncentrationerna av morfin är förhöjda och ligger också inom de nivåer som man kan se vid dödliga förgiftningar med preparatet«.

Det skriver Petra Råsten-Almqvist, överläkare vid rättsmedicinska avdelningen i Solna, i sitt utlåtande utifrån obduktionen av den lilla flickan som en narkosläkare misstänks ha bragt om livet.

Från Rättsmedicinalverkets avdelning för rättsgenetik och rättskemi finns ett analysresultat där bland annat följande framgår:

- 2 000 mikrogram tiopental per gram lårblood

Foto: Mikael Sjöberg/Scanpix

- 3 mikrogram tiopental per ml urin
- 5,7 mikrogram morfin per gram lårblood
- 4 mikrogram morfin per ml urin.

Petra Råsten-Almqvist kommenterar i sitt utlåtande: »... den sammantagna bilden visar att [flickan] avlidit till följd av kraftig överdosering av tiopental i kombination med morfin men att [flickan] varit i mycket dåligt tillstånd på grund av sina omfattande hjärnskador som varit en följd av den omfattande hjärnblödning hon fått vid några dagars ålder och hade troligen även avlidit inom en kortare tidsrymd utan överdosering av tiopental i kombination med morfin«.

Om hjärnblödningen var en följd av det felaktigt givna natriumdroppet när flickan bara var ett par dagar gammal kan enligt rättsläkaren inte bedömas med rättsmedicinska metoder.

Till sist skriver Petra Råsten-Almqvist att »ur rättsmedicinskt perspektiv betraktas dock således dödsfallet som onaturligt, till följd av överdosering av annan person, men att det inte utifrån den rättsmedicinska undersökningen eller de tillgängliga handlingarna kan avgöras i vilket syfte eller av vem den mycket höga dosen av tiopental givits«.

Petra Råsten-Almqvist vill inte uttala sig i det aktuella fallet.

Peter Krantz är specialist i rättsmedicin och tidigare chef för rättsmedicinska avdelningen i Lund, numera även ordförande i Svensk rättsmedicinsk förening. Han säger att det för det första är viktigt att inte blanda ihop koncentrationer av ett ämne i blodet, med de *doser* som givits medan patienten var vid liv.

– Det kan finnas jättehöga koncentrationer i blodet om ett läkemedel till exempel ges kort före döden.

Och han menar att det inte är solklart vad det egentligen betyder att koncentrationen av ett läkemedel är hundra (eller i det här fallet tusen) gånger högre än »vid ordinär användning«.

– Det är nog inte samma

sak som att man har fått i sig hundra gånger mer än vad man ska ha.

Peter Krantz säger också att en del obduktioner och analyser är mer komplicerade än andra.

– Det är svårt att bedöma nivåer hos patienter efter intensivvård, det är svårt med spädbarn, för referensmaterialet är så litet, och naturligtvis ännu svårare med ett prematurt spädbarn.

Johan Ahlner, chef för rättskemiska avdelningen i Linköping, där analyserna gjordes, vill inte heller kommentera det enskilda fallet, men säger att det egentligen inte finns några speciella referensnivåer för spädbarn utan en bedömning får göras individuellt. Framför allt vill han mana till försiktighet när det gäller att tolka koncentrationnivåer.

Sara Gunnarsdotter

LÄS MER Läkartidningen bevakar händelseutvecklingen i detta ärende kontinuerligt. För att läsa de senaste artiklarna i ämnet, se lakartidningen.se under *webb-special*: »Fallet på Astrid Lindgrens barnsjukhus – samlade artiklar, kommentarer och råd«. Där finns också en längre version av denna artikel.